

blive repræsenterede i Overensstemmelse med den almindelige lige Valgrets Grundsatninger.

Endelig gentager Lovforslaget i sit sidste Punktum det, der nu staar i Grundloven, at enhver Valgkreds vælger en blandt dem, der have stillet sig til Valg, det vil altsaa sige Enmandskredsvalg eller Flertalsvalg. Vi fordre i Modsætning dertil Forholdstalsvalgmaaden indført, saaledes at der vælges i større Kredse, hvis nærmere Udstrækning bestemmes ved Valgloven, dog naturligvis saaledes, at der maa være henlagt et saa stort Antal Repræsentanter til hver Kreds, at Forholdstalsvalgmaaden kan komme til en virkelig fyldig Udfoldelse, altsaa mindst 3. Vort Forslag begrunde vi for det første med den Betragtning, der ganske vist er mere underordnet, at der kun paa denne Maade kan tages virkelig Hensyn til de Forskydninger i Befolkningen, som følge af dens forskellige Vækst paa de forskellige Steder, og som medføre, at den Ordning, man nu træffer, med Tiden vil blive uretfærdig. Og det er jo, som Erfaringen noksom viser, vanskeligt at komme bort fra en saadan Uret, selv om det som nu kan ske ved Lov. Men det vil blive endnu vanskeligere, naar man fikserer Antallet af Folketingets Medlemmer til et bestemt Tal, fordi man da kun kan effektuere en Omlægning ved at tage fra nogle og give til andre Egne af Landet, medens man nu kun behøver at forøge de bestaaende Valgkredses Antal. Derimod vil man let kunne tage Hensyn til disse Fremtidsmuligheder, naar man indfører Forholdstalsvalgmaaden med Valg i større Kredse, idet man da kan forøge eller formindske det Antal Repræsentanter, de forskellige Kredse skulle vælge, under Hensyn til de vekslende Befolkningsforhold.

Dette er imidlertid ikke Hovedgrunden, hvorfor vi foreslaa Forholdstalsvalgmaaden. Hovedgrunden er den, at vi kun i den nævnte Valgmaade se en virkelig Udførelse af den almindelige lige Valgrets Princip. Alt andet er en Forvanskning af dette Princip, ikke en rigtig, ikke en sand Udførelse deraf. Men man kendte ikke denne Valgmaade før 1855. Man anede, som det noksom fremgaar af Forhandlingerne i 1849, at der var en væsentlig Fejl ved den Ordning, man traf, men man vidste ikke, hvorledes der skulde raades Bod derpaa. Først i 1855 opdagedes eller opfandt Forholdstalsvalgmaaden. Den hviler paa et Princip, jeg ikke behøver videre at udvikle. Jeg tror egentlig ikke, at dets

Rigtighed bestrides fra nogen Side her i Landet, hverken teoretisk eller praktisk. Andetsteds gaar Forholdstalsvalgmaaden ogsaa sin Sejrsgang. Teoretisk har den været uomtvistet fra det Øjeblik, den berømteste og internationalt mest anerkendte demokratiske Statsfilosof, Stuart Mill, erklærede, at den betød det repræsentative Demokratis sande Udførelse, og i Forbindelse dermed udtalte: Demokratiets Idé er hele Folkets Styrelse ved hele Folket, ligeligt repræsenteret, men den falske Udførelse deraf er den, som gaar ud paa hele Folkets Styrelse ved et Flertal af Folket udelukkende repræsenteret. Sagen er principmæssigt slaaet fast af denne den største Autoritet paa dette Omraade, han begaar kun en Fejl, som kan være krænkende nok for os Danske, den nemlig, at han henfører den ny Opdagelse, som han kalder det, til Englænderen Hase, der først udgav sin Pjece i 1859 og ikke kender noget til Andræs Opdagelse i 1855. Men, som sagt, det behøver ikke udførligt at dokumenteres. Forholdstalsvalgmaaden er i Princippet anerkendt alle Vegne, praktisk maaske stærkest hos os, hvor der paa saa mangfoldige Omraader er gjort Anvendelse af den og forestaar yderligere Anvendelser af den. Ogsaa det Mindretal, jeg først omtalte, og som ønsker at blive staaende ved den nuværende Affattelse af Grundloven, anerkender i Betænkningen, at denne Valgmaade i Princippet er rigtig. Men der bliver saa Spørgsmaal, om der er principmæssige Hindringer for Udførelsen af den med Hensyn til Folketinget. I den afgivne Betænkning er der anført to saadanne Indvendinger. Jeg skal dog kun berøre den af dem, som fremtræder som den vigtigste og særlig er gjort gældende af et Mindretal i den i Aar afgivne Betænkning, den nemlig, at Forholdstalsvalgmaaden ikke bør anvendes ved Valgene til Folketinget, før Landstinget er undergaaet en Forandring i demokratisk Retning, hvilket vel vil sige: undergaaet den Forandring, at ogsaa det vælges paa den almindelige lige Valgrets Grundlag. Jeg kan ikke anerkende denne Indvending for berettiget. Tanken med Landstingets Sammensætning er jo, delvis i alt Fald, en ganske anden end den, hvorpaa Folketingets Sammensætning hviler. Ved Landstingets Sammensætning har man haft for Øje det Princip, som begrænser det rene Demokrati, og som skal give en Beskyttelse mod dets Eneherredømme. Nu kan man jo bestride Rigtigheden af dette Princip og mene, at det